

2022
expedícia
súčasného umenia

ZÁHRADA

16. 9. – 1. 10. 2022

Prüger-Wallnerova záhrada, Nekrasovova 1, Bratislava

Umelci/gardeners

Richard Aradský (SK/HU)

Jana Bednárová (SK/IN)

Gabriela Birošová (SK)

Anton Čierny (SK)

Petra Čížková (CZ/SK)

Gábor Gyenes (SK/HU) a Lukáš Sobota (SK)

Martina Chudá (SK)

Petr Jambor (CZ), Jakub Němec (SK/CZ), Jakub Roček (CZ), Michal Žilinský (SK/CZ)

+ hosť Tomáš Moravanský (SK/CZ)

Daniel Kordík (SK/UK)

René Lazový (SK)

Ľudmila Machová (SK) a Michal Huba (SK)

Erika Szőke (SK/HU)

Marek Štuller (SK)

Kurátorky

Martina Ivičič a Marianna Brinzová

Záhrada je najkratšia cesta do prírody

DOM 2022 expedícia súčasného umenia – Záhrada je 8. ročník podujatia DOM predstavujúci najnovšiu tvorbu spolu až 19 autorov a autoriek, prevažne zo Slovenska a Čiech, ktorí v záhrade prezentujú dokopy 15 unikátnych diel. DOM je platforma vychádzajúca z nomádskeho konceptu dočasného osídľovania rôznych galerijných i negalerijných priestorov a miest. Podtitul expedícia súčasného umenia predstavuje metaforu objavovania súčasného umenia ako určitého výletu, a to aj vzhľadom na miesto podujatia. Tým sa tento rok po prvýkrát stal exteriér – biotop Prüger-Wallnerovej záhrady situovanej neďaleko Horského parku. Kurátorský výber diel reflektuje problematiku koexistencie človeka a prírody

a predstavuje place-specific prístup k lokalite mestského lesoparku a záhrady. Snaží sa poukázať na potrebu citlivejšieho vnímania mestskej prírody, ktorá má významný podiel na stabilizácii mestského ekosystému. Jednotlivé umelecké intervencie do prostredia záhrady využívajú toto miesto na participáciu s divákom, ktorý sa stáva účastníkom komunitnej udalosti alebo náhodným participantom sociálno-kolaboratívneho happeningu. DOM 2022 – Záhrada sa opäť zaoberá prehodením vzťahu človeka, technológie a prírody v trvalo udržateľnej symbióze prostredníctvom vizuálneho umenia a jeho presahov, čím kontinuálne nadväzuje na svoje predošlé ročníky a ich témy.

www.festivaldom.com

Podujatie sa koná pod záštitou primátora hlavného mesta SR Bratislavy Matúša Valla.

fond
na podporu
umenia

- 1 Richard Aradský (SK/HU), **Spatium Clausa**,
objekty, svetelná inštalácia, 2021
- 2 Jana Bednárová (SK/IN), **Terárium**,
objekt, environment, 2022
- 3 Gabriela Birošová (SK), **Šach – Mach**,
inštalácia, poézia, text, 2022 (lavičky s textom
na rôznych miestach v areáli záhrady)
- 4 Anton Čierny (SK), **Fagaceae**, video
(zvuk: Kuji Davituliani), 2022
- 5 Anton Čierny (SK), **Dutina**, video, 2020
- 6 Petra Čížková (CZ/SK), **Urpflanze 3.0**,
objekt, VR, 2022 (v domčeku)
- 7 Gábor Gyenes (SK/HU) a Lukáš Sobota (SK),
Betónom k stabilnej budúcnosti! Náučný chodník,
inštalácia, text, 2022 (8 ks popisiek v celom areáli
záhrady)
- 8 Martina Chudá (SK), **Post-communication**,
inštalácia, 2022
- 9 Petr Jambor (CZ), Jakub Němec (SK/CZ),
Jakub Roček (CZ), Michal Žilinský (SK/CZ) +
host: Tomáš Moravanský (SK/CZ),
Piesky mikrosвета 3.0, inštalácia, 3D animácia,
video, zvuková intervencia, 2022
- 10 Daniel Kordik (SK/UK), **Ešte raz, teraz – Zvlnenia**,
zvuková intervencia, 2022
- 11 René Lazový (SK), **Observation**,
objekt, environment, 2021
- 12 Ľudmila Machová (SK) a Michal Huba (SK),
Intruzívne telesá, objekty, inštalácia, 2022
- 13 Erika Szóke (SK/HU), **Revitalizácia I.**, objekt, 2022
- 14 Erika Szóke (SK/HU), **Revitalizácia II.**,
objekt, projekcia, fotografia, 2022 (podkrovie
domčeka)
- 15 Marek Štuller (SK), **Nálada spotrebiteľov sa zlepšila**,
site-specific objekt, 2022

1

Richard Aradský (SK/HU) – Spatium Clausa

objekty, svetelná inštalácia, drevo a prírodné spojovacie materiály, RGB svetlá, 2021

Séria objektov z prírodných materiálov sa sústreďuje na vnímanie priestoru, v ktorom sa bezprostredne nachádza. Je otvorená priestoru i voľnej interpretácii diváka. Spatium Clausa upriamuje pozornosť na okolitý environment a zároveň na biotop Prüger-Wallnerovej záhrady. Organické plastiky vznikli jemnými remeselnými úpravami s rešpektom k prírodnému materiálu. Autor vychádza z princípov nature art, v ktorom nejde o „vynájdenie“ diela, ale o jeho „nájdenie“ v prirodzených formách v rámci citlivého dovtvárania objavených prírodnín v krajine. Nočné farebné osvetlenie posúva vnímanie série k mestskej vizualite. Objekty vyvolávajú dojem cudzorodej, neznámej entity integrovanej v lesnom prostredí, čím Aradský tematizuje ambivalentný vzťah človeka a prírody/krajiny. Čudesné animálne plastiky evokujúce podobu podmorských živočíchov cez deň splývajú s prostredím a v noci z neho, naopak, vystupujú.

Richard Aradský (*1982) je absolventom Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Okrem voľnej tvorby pôsobí ako pedagóg na ZUŠ a strednej umeleckej škole. Je členom nature art/land art/performance zoskupenia IN SITU, ktoré zastrešuje umelcov s maďarsko-slovenskými koreňmi združených okolo sympózia vo Vojke nad Dunajom. Aradský sa venuje prevažne soche, objektu a inštalácii, ktoré vytvára poväčšine z prírodných materiálov s rešpektom k environmentu.

2

Jana Bednárová (SK/IN) – Terárium

objekt, environment, maľby na hodvábe, prírodné pigmenty, sklo, 2022

Inštalácia Terárium zobrazuje nazbierané fragmenty z divokej prírody severovýchodnej Indie. Bednárová sa sústreďuje na plenérovú maľbu priamo v útrobách džungle, kde sa stala tichou pozorovateľkou života v divočine. Zaznamenáva krajinné scenérie a vytvára abstraktný portrét vzájomnosti a koexistencie s prostredím. Maľby na ručne tkanom indickom hodvábe s prírodnými pigmentmi sú zámerne nainštalované do umelého prostredia terária. Stávajú sa tak istým prototypom suveniru, ktorý si človek-lovec-dobyvateľ-výskumník-turista prináša z exotickrej krajiny. Ale prečo máme neustálu, nutkavú potrebu zhromažďovať trofeje a obklopovať sa fragmentmi zo skutočnej prírody? Možno aj preto, že prechádzky panenskou prírodou a objavovanie skrytých scenérií hustého pralesa budú možno raz utópiou z minulosti, ktorú budeme mať uchovanú iba v našej pamäti. Autorka pracuje so spomienkami na podobizeň prírody, ako sme ju poznali. Zároveň uvažuje nad tým, že zbieranie a zhromažďovanie vecí umožňuje človeku oživiť pocit z detstva, keď sa cítil

silný a bezprostredný, odľahčený od neistoty a úzkosti zo straty časti seba. Samotné zbieranie ako činnosť vytvára pocit prepojenia medzi minulosťou a súčasnosťou.

Jana Bednárová (*1986) vyštudovala FAVU v Brne a Univerzitu Maharaja Sayajirao v indickej Barode. V indickom štáte Meghalya, kde súčasne žije a tvorí, založila kreatívne centrum, ktoré vedie umeleckú rezidenciu, workshopy pre školy, festivaly a vzdelávacie semináre. Na rodnej Myjave organizuje multikultúrne letné umelecké sústreďenie a festival Kopanice bez hranice. Plenérová tvorba je pre autorku typickým výtvarným postupom, ktorého zámerom je ponorenie sa do krajiny severovýchodnej Indie.

3

Gabriela Birošová (SK) – Šach – Mach

inštalácia, poézia, text, mach, drevo, kov, 2022

„V prírode sa nachádza viac ako 20 000 druhov machov, ktoré majú nespočetne veľa funkcií – regulujú vlhkosť, čistia ovzdušie, spomaľujú vyparovanie, vysychanie a zvetrávanie pôdy. Machy dokážu hibernovať aj 1600 rokov a znovu ožijú. Zostane po nás aspoň mach? Máme ešte šancu sa schladiť a vôbec prežiť?“

Prírodná site-specific inštalácia prepája prírodný, chemicky neupravený mach s poéziou určenou pre záhradu. Birošová využíva existujúce objekty – lavičky, z ktorých necháva akoby vyrastať prírodné písmená tvoriace jej autorskú, tzv. instantnú poéziu. Je na návštevníkoch záhrady, aby udržali poéziu vitálnu a s dostatkom závlahy. Na starostlivosť o inštaláciu slúžia priložené rozprašovače.

Slová zhmotnené v priestore Prüger-Wallnerovej záhrady reagujú poetickým, urgentným a zároveň výstižným spôsobom na súčasný stav klímy a jej premeny. Ich funkciu môžeme vnímať ako dvojakú – zazeleňujú viac verejný priestor a upozorňujú diváka na to, že čas beží. Čas, ktorý môže využiť na to, aby niečo vo svojich návykoch k environmentu zmenil. Pretože každý jednotlivec môže zlomiť krivku a spomaliť klimatické zmeny.

Gabriela Birošová (*1995) je absolventkou Ateliéru digitálnych médií na Katedre IDM AU v Banskej Bystrici, kde momentálne pôsobí ako pracovníčka pre publicitu a vzťahy s verejnosťou. Venuje sa vizuálnemu umeniu, fotodokumentácii udalostí a aktivizmu. Jej tvorba je ovplyvnená spoločensko-politickým dianím, ku ktorému sa vyjadruje prostredníctvom performance, participatívnymi projektmi a inštaláciami. Aktuálnym vyjadrovacím jazykom autorky sa stala poézia, ktorú signuje pod pseudonymom - instantná poézia -.

4, 5

Anton Čierny – Dutina a Fagaceae

Dutina, video, 11 min., 2020

Fagaceae, video, zvuk: Kuji Davituliani, 9 min., 2022

Videá Tona Čierneho sú poetickými/symbolickými výpoveďami človeka pohybujúceho sa krajinou alebo skôr jej (zničeným) torzom. Geografické miesta reflektované autorom možno vnímať ako určitého referenta, ktorý hovorí o ľudských aktivitách, ako ťažba, túžba po bohatstve, odlesňovanie, narušenie alebo až zničenie prirodzeného biotopu. Video Dutina je záznamom autorskej performance odohrávajúcej sa na mieste odkaliska, kde je uskladnený popolček z elektrárne v Novákoch. Autor v ňom okrem vytýčeného mŕtveho územia skúma i samotné médium performance a audiovizuálneho záznamu, ktoré sú zbavené estetizácie. Prenášanie suchého torza stromu, ktorý sa akoby znova snaží zapustiť do zeme a zakoreniť, pripomína nesenie kríža. Video Fagaceae (z lat. rastlinná čeľaď bukovité), ktoré má na podujatí DOM premiéru, je zase situované do oblasti hornej Nitry – lokality známej pre povrchovú ťažbu zlata. Je súčasťou rozsiahlejšieho projektu pomenovaného 7000 bukov. Postava v ňom, ktorá sa pohybuje po zalesnenom teritóriu je tiež prostredníkom skúmajúcim vlastné (s)vedomie, spomienky, prítomnosť a minulosť, aby objasnila charakter procesov daného miesta. Je personifikáciou dynamiky environmentu, ľudskej aktivity a mamonu. Video je uvedené autorovým prológom:

Cítiš vôňu Fagaceae?

– pulzuje drevnou hmotou,
časom minulých ťažení,

do reliéfu krajiny,
do dún zlatej tváre.

Cítiš vôňu Fagaceae?

– jej semená sú pevné a odolné,
rastú z nich mohutné jedince,

až kým nenarazia na nomádov kapitálu,
ktorí znehodnotia pôdu,

olúpia krajinu,
vytrhnú ju z koreňov.

Cítiš nahromadené túžby, vôľu,
vojnové mašinerie, pustatinu?

– cítiš ešte Fagaceae?

Anton Čierny (*1963) absolvoval Ateliér slobodnej kreativity vedený Jurajom Bartuszom na VŠVU v Bratislave. Je spoluzakladateľom Katedry intermédií, ktorú viedol do roku 2016. V súčasnosti na nej pôsobí ako vedúci Ateliéru priestorových komunikácií. V roku 2014 získal titul profe-

sor. Okrem pedagogickej a výtvarnej činnosti sa venuje kurátorstvu a organizovaniu výstav. Vo voľnej tvorbe sa zaoberá najmä tvorbou videí, ktoré reflektujú aktuálne spoločensko-politické a ekologické otázky.

6

Petra Čížková (CZ/SK) – Urpflanze 3.0

objekt, VR, prírodnina, drevo, elektronické komponenty, AI, 2022

Autorka pre podujatie DOM vytvorila unikátny prírodný/drevený objekt s implementovanou virtuálnou realitou. V útrobách monumentálneho pňa sa nachádza helma/okuliare na pozorovanie (vnorenie sa) do virtuálnej reality. Názov Urpflanze pochádza od J. W. Goetheho, ktorý vyvinul teóriu rastlinnej morfológie. Urpflanze predstavuje Goetheho koncept rastliny schopnej transformovať sa do akéhokoľvek iného druhu rastliny (ešte aj neexistujúceho), v rámci biodiverzity a schopnosti prispôbiť sa podmienkam prežitia. Čížková sa v rámci tvorby venuje štúdiu komunikácie rastlín a ich možných alebo zatiaľ vedecky úplne nepotvrdených spojeniach. Dielo Urpflanze sa dotýka témy prepojenia prírodných prvkov s technológiami, strojmi a umelou inteligenciou. Divák sa pri kontakte s prírodninou dostáva cez interface VR do artificálneho sveta obrazov vygenerovaných umelou inteligenciou, konkrétne Midjourney. Na základe zadaných kľúčových slov (spolužitia rastlín, technológie a človeka) AI generuje fiktívne až chimérické výjavy. Naznačuje tak nové otázky smerovania akcelerácie kapacity a schopnosti AI, ktorá sa môže vymknúť našej prirodzenej predstavivosti a kontrole.

Petra Čížková (*1985) je doktorandkou na Katedre maľby v Ateliéri maľby u Klaudie Kosziby na VŠVU v Bratislave, kde absolvovala aj magisterské štúdium. Vo svojej autorskej tvorbe prepája vizuálne umenie, vedu a technológie. Aktívne spolupracuje s vedeckými pracovníkmi z oblasti prírodných vied a biológie. Venuje sa tvorbe VR inštalácií, inštalácii, objektom, maľbe, tvorbe PC hry/vzdelávacieho programu alebo najnovšie experimentom s CNC technológiou.

7

Gábor Gyenes (SK/HU) a Lukáš Sobota (SK) – Betónom k stabilnej budúcnosti! Náučný chodník

inštalácia, text, tabuľky, drevo, 2022

Spoločný projekt Lukáša Sobotu a Gábora Gyenesa je minimalistickou intervenciou v prostredí Prüger-Wallnerovej záhrady. Séria roztrúsených informačných tabúl reaguje svojou estetikou na už existujúce tabule, ktoré oboznamujú návštevníka s lokálnym biotopom. Dielo odkazuje na kultúru prefabrikátov a spochybňuje súčasný greenwashing „zeleného“ premýšľania o živote

v meste. Mestská príroda inklinuje k umelosti, regulácii a plne kontrolovanému prostrediu. Texty vedome posúvajú existujúce informačné popisky do jemnej paródie na rozšírený technooptimizmus vyspelého inžinierstva. Adorované materiály, ako betón, sa tak dostávajú na piedestál trvácnosti v porovnaní s krátkou životnosťou prírodných materiálov.

„Záhrada, ktorá sa snaží mestskému človeku priblížiť zážitok zelene ako náznaku prírody, je doplnená o komunitnú pestovateľskú časť a triafa presne do ekologického „zeleného“ premýšľania v rámci života vo väčšom meste. Aby nebolo prírodných podnetov málo, sú umocnené popismi neviditeľných živočíchov, ktoré tu možno sú a možno nie. Rovnako aj rastliny, ktorých prítomnosť je však viac očividná. A aby sme ich potenciálnu prítomnosť dostatočne ocenili, popis uvádza aj spoločenskú hodnotu v eurách. Ťažko by sme to bez názorného priblíženia docenili. Chceme viac prírody a udržateľnosti, hráme sa na zelené prvky v mestách, ale v skutočnosti „zabetónovávame“ stále viac priestranstiev. Aby sme na to nezabudli, môžete sa s nami vydať náučným chodníkom s názvom Betónom k stabilnejšej budúcnosti!“

Gábor Gyenes (*1984) je absolventom Fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, VŠVU v Bratislave, odboru grafiky a iných médií a doktorandského štúdia na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Momentálne pôsobí ako odborný asistent na Katedre grafiky a iných médií na VŠVU, kde vedie predmet nature art. Je zakladateľom nature art/land art/performance zoskupenia IN SITU. Okrem voľnej tvorby a vyučovania sa venuje aj usporadúvaniu sympózií a kurátorstvu výstav.

Lukáš Sobota (*1996) je študentom na Katedre grafiky a iných médií VŠVU v Ateliéri voľnej a farebnej grafiky. Vo svojej tvorbe vychádza najmä zo záujmu o znak, štruktúru a materiál, väčšinou v rámci širších spoločenských tém. Základom jeho tvorby sú grafické práce a prístupy, ktoré sa však stále viac a viac snaží posúvať do priestoru smerom k objektu a inštalácii. Tento rok je jedným z najmladších účastníkov a zároveň ešte študentom vystavujúcim na podujatí DOM 2022 expedícia súčasného umenia.

8

Martina Chudá (SK) – Post-communication

inštalácia, objekty, schránky, kov, elektronické komponenty, 2022

Autorka sa prostredníctvom svojej tvorby zaoberá kultúrno-sociálno-politickými témami cez prizmu súčasného feminizmu a jeho princípov. Komentuje spoločenské dianie i verejný priestor. Pre podujatie DOM vytvorila inštaláciu z nájdených starých bytových schránok. Na miesto pôvodných štítkov s menami obyvateľov a vlastníkov schránok pridáva nápisy narážajúce na informačnú explóziu, postkomunikáciu (nielen) v online priestore

a na ochladenie medziľudských vzťahov či už lokálnych, susedských, intimných alebo aj medzinárodných a globálnych. Na štítkoch sa objavujú podsvietené nápisy ako blikajúce kontrolky hodnôt, ktoré v dnešnej spoločnosti absentujú alebo sú dosť potlačené (ľudskosť, empatia, solidarita atď.). K nim sú ako pendant pridané heslá zložené z písmen PC klávesníc narážajúce na negatívne aspekty digitálnej komunikácie (DISINFORMATION, MONITORING, MANIPULATION atď.). Chudá pojmy spája s nostalgickou až utopickou túžbou po ľudskosti, čo vyjadruje i samotné použitie retro schránok, do ktorých môže divák hádzať odkazy a reagovať na dané heslá. Jej inštalácia je metaforou vzťahu technológie a človeka, ktorý často volí uplatnenie moci, osobné blaho a zisk na úkor iných hodnôt.

Martina Chudá (*1990) je absolventkou Animácie výtvarného umenia na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity a Učiteľstva výtvarného umenia na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. Okrem voľnej tvorby sa podieľa na vedení alternatívnej galérie Výklad v Trnave, pedagogicky pôsobí na ZUŠ a je členkou Slovenskej výtvarnej únie v rámci združenia TXT. Vo voľnej tvorbe sa venuje tvorbe objektov, fotografií, inštalácii, videu a performance, ktoré často prepája do multimediálnych výstupov.

9

Petr Jambor (CZ), Jakub Němec (SK/CZ), Jakub Roček (CZ), Michal Žilinský (SK/CZ) + host Tomáš Moravanský (SK/CZ) – Piesky mikrosвета 3.0

inštalácia, 3D animácia, video, zvuková intervencia, kovové lešenie, geotextília, elektronické komponenty, LCD, 2022

Piesky mikrosвета je dlhodobý projekt prezentujúci voľné zoskupenie českých a slovenských autorov, ktorí v súčasnosti pracujú s médiom scénickej inštalácie a 3D animácie. Piesky mikrosвета 3.0 voľne nadväzuje na výstavy Piesky mikrosвета (GaJK, BŠ, 2021) a Piesky mikrosвета 2.0 (TIC, Brno, 2022), a podobne ako predchádzajúce verzie pracujú s postapokalyptickým naratívom. Autori v nich prepájajú široké spektrum médií – od objektu cez inštaláciu až po video, 3D animáciu a zvuk. Názov vychádza z predstáv/idey o novom zriadení sveta, ktoré nastalo po súčasnej globálnej kríze. Umelci následne status quo a to, čo k nemu viedlo, príliš nekritizujú, skôr sa mu odovzdávajú s pátosom jednej z mnohých predstáv o lokálnom i globálnom konci sveta. Pre DOM vytvárajú site-specific objekt/inštaláciu reagujúcu na priestorovo výrazný, ale inak ukrytý prvok v záhrade – betónový fragment múru na hranici pozemku. Okolo neho vo vegetácii stavajú objekt tvorený skeletom z lešenia a geotextílie. Vnútorňý tmavý priestor je osvetlený videom – naratívnou 3D animáciou, s výraznou hudobnou zložkou. Animácia je kolážou plnou odkazov na popkultúru a technooptimizmus. Ironizuje nadobudnuté a nakoniec aj zničené ľudské kultúrne stat-

ky, ktoré však paradoxne ukazuje v dematerializovanej podobe virtuálnych objektov a simulácií, množiacich a prekrývajúcich sa do nekonečna.

Petr Jambor (*1988) je absolvent Ateliéru kresby a grafiky pod vedením Svätopluka Mikytu na FaVU VUT v Brne (2018). Vo voľnej tvorbe sa venuje prevažne objektom. Je víťazom ceny Best book design from all over the world, 2017.

Jakub Němec (*1990) je absolvent Ateliéru kresby a grafiky pod vedením Svätopluka Mikytu na FaVU VUT v Brne (2018). Je to novomediálny umelec pracujúci najmä s médiami inštalácie a objektu. Pochádza zo Slovenska, ale už dlhšie obdobie žije a tvorí v Brne.

Jakub Roček (*1989) je absolvent Ateliéru kresby a grafiky pod vedením Svätopluka Mikytu na FaVU VUT v Brne (2016). Venuje sa 3D animácii, videu, inštalácii, grafike a objektu. Okrem voľnej tvorby učí na strednej umeleckej škole v Prahe.

Michal Žilinský (*1992) je absolvent Ateliéru kresby a grafiky pod vedením Svätopluka Mikytu na FaVU VUT v Brne (2018). Zaoberá sa digitálnou animáciou, kresbou a inštaláciou. Je víťazom súťaže pohyblivých obrazov – Iné Vízie SK, 2018 a 2019. Pôsobí v Čechách aj na Slovensku.

Tomáš Moravanský (*1991) je doktorand na Katedre teórie a dejín umění, FaVU VUT v Brne. Tvorí na poli galerijných inštalácií, intervencii do verejného priestoru, pohyblivého obrazu, zvuku, hudobnej produkcie, fyzického divadla a tanca. Je spoluzakladateľom intermedialnej skupiny INSTITUT INSTITUT.

10

Daniel Kordik (SK/UK) – Ešte raz, teraz – Zvlnenia zvuková intervencia, reproduktor, 2022

Zvuková inštalácia je rekontextualizáciou skladby Zvlnenia, pôvodne vydané na albume Poznova (LOM, 2020). Kordik prepája viaceré terénne nahrávky (field recordings) z oblastí Indie a Srí Lanky. Skladba sa dá vnímať ako odkaz na historickú charakteristiku územia Prügerky, cez ktorú kedysi pretekal potok. Zvuková intervencia znejúca uprostred mokrade metaforicky prinavracia tečúcu vodu späť do záhrady. Nejde však o zvukovú analógiu potoka, ale v prenesenom význame o jeho zvukové molekuly, ktoré odtiekli v prúde rieky, aby sa vliali do mora a oceánu. Kordik uvažuje nad dystopickým scenárom, ktorý by zopakoval dávnu prehistóriu územia našej krajiny kedysi zaliatej morom, o čom svedčia nájdené sedimenty a fosílie. Skladba je špekulatívnou fikciou reverznej cesty v čase a repetíciou predošlých udalostí. Tak ako nie je možné vrátiť čas, nedokážeme už prinavrátiť ani pôvodnú geografickú charakteristiku krajiny, ktorá existovala pred ľudským zásahom. Skladba je zložená z troch častí. Prvá

časť zvukovo zachytáva morský príliv. V druhej časti počujeme čistenie trupu lode samotným rybárom a záverečná časť zvukovo zaznamenáva znečistenie morí plastmi.

Daniel Kordik (*1976) je hudobník, ktorého tvorba osciluje medzi voľnou improvizáciou, terénnymi nahrávkami (field recordings) a elektronickou kompozíciou. V roku 2001 spoluzakladal kolektív Urbsounds a hudobný projekt Jamka. Spolu s Edwardom Lucasom kurátoruje Londýnske hudobné vydavateľstvo Earshots Recordings. Svoju tvorbu vydal na labeloch, ako Urbsounds, LOM, Sub Rosa, Takuroku, Baba Wang, Weltschmerzen, Confront Recordings, Scatter Archive, Earshots Recording.

11

René Lazový (SK) – Observation

objekt, environment, laminát, voda, 1,5 x 1,5 m, 2021

Lazového tvorba sa venuje otázkam rôznych aspektov vzťahu ľudstva, environmentu a času. Od rozvíjania konceptov subjektívneho vnímania času sa dostáva až k širším celkom rozoberajúcim témy, ktoré sa týkajú mnohých spoločenských, environmentálnych a klimatických problémov, pričom verí, že umenie dokáže spraviť svet aspoň o trochu lepším miestom. Fatálnu nemožnosť zvrátiť osud planéty v dôsledku ľudskej činnosti a prebiehajúcej klimatickej zmeny mierni nádejou, že sa uskutoční aká-taká pozitívna zmena. Lazového inštalácia/environment Observation je autorským stvárnením reflexie klimatického stavu planéty a predstavuje akýsi senzor vytvárajúci obraz súčasnej klímy. Pokojná hladina vody reaguje na poveternostné vplyvy a výkyvy počasia. Nikdy nie je statická, ale mení svoj rytmus a prúdenie v závislosti od vonkajších vplyvov počasia. Dynamická hladina tak generuje okamžité dáta, akési aktuálne záznamy z danej lokality. Tie sa však nespracovávajú do digitálnej podoby a neukladajú na vzdialených serveroch, ako je bežnou praxou v prípade meteorologických dát. Sú jedinečným a neopakovateľným odrazom daného momentu aktuálnosti. Nabádajú diváka k zastaveniu sa a kontemplácii.

René Lazový (*1998) je absolvent bakalárskeho štúdia na Katedre fotografie a nových médií na VŠVU v Bratislave. Momentálne pokračuje v magisterskom štúdiu na University of the Arts of London na Fine Art programe na Central Saint Martins. V jeho tvorbe dominujú témy venujúce sa interakcii a vzťahu ľudstva k prostrediu našej planéty. Interpretácie reality sú pre neho objavovaním lokálneho i globálneho prostredia, a tiež samého seba. Venuje sa fotografii, inštalácii, environmentu, objektom a videu.

**Ľudmila Machová (SK) a Michal Huba (SK) –
Intruzívne telesá**

objekty, inštalácia, autorská fotografická
technika, sadra, živica, 2022

Site specific inštalácia vytvorená zo sadrových objektov je výsledkom tvorby autorskej dvojice Machová – Huba, ktorí o Prüger-Wallnerovej záhrade uvažujú z perspektívy geologického prieskumu lokality. Záhrada sa nachádza v priesečníku rôznych podlôží a je špecifická svojou vnútornou i povrchovou tvárnosťou/štruktúrou. Autori prepájajú zdanlivo odlišné médiá a vytvárajú akoby novú krajinnú vrstvu. Umiestňujú do nej sadrové objekty – akési protoarchitektúry, pripomínajúce kryštallické horniny, ktoré sa vynárajú alebo zapúšťajú v rôznych miestach terénu, čím odkazujú na hlbinné štruktúry konkrétneho povrchu. Snehobiele objekty sa zároveň stávajú platformou pre analógový fotografický zásah Michala Hubu, ktorý na ne aplikuje abstraktné obrazy. Objekty nepriamo odkazujú i na samotný cyklus prírody a jej procesy, ako vznik, rast, degenerácia, rozpad a zánik.

„Vyplniac spleť trhlín v tuhnúcej tavenine, ktorá sa stala základom neskoršieho bratislavského masívu tvoriaceho i podložie dnešnej Prüger-Wallnerovej záhrady, vznikla sieť pegmatitových žíl. Žila, toto vnútro vnútra, sa stáva architektúrou členiacou otvorenosť priestranstva. Charakter inštalácie formuje voľné pohrávanie sa s touto inverznou logikou (ktorá je však i logikou geológie), preklápaním hĺbku na povrch, líce na rub, petrifikujúcou okamžité, no v tej istej chvíli transformujúcou petrifikované na krehké.“

Ľudmila Machová (*1990) je absolventka Ateliéru maľby doc. Mgr. art. Klaudie Kosziby, ArtD. a Ateliéru +- XXI prof. Daniela Fischera, akad. mal. na VŠVU v Bratislave. Venuje sa maľbe a jej presahom, objektom, inštaláciám, videu a tvorbe experimentálnych zvukových kompozícií. Zaoberá sa osobným i verejným priestorom, odkrývaním nenápadných väzieb medzi subjektom a objektom, hľadaním symbiotického súžitia človeka s prírodou, jeho ambivalentného vzťahu k nej, „odprírodňovaním“ a vznikom artificálnej krajiny.

Michal Huba (*1990) je absolvent magisterského štúdia na Katedre fotografie a nových médií v Ateliéri kreatívnej fotografie u Miroslava Švolíka na VŠVU v Bratislave. Je tiež nedávnym absolventom doktorandského štúdia v Ateliéri fotografia, realita, konštrukcia u Jany Hojstříčovej. Momentálne na VŠVU pôsobí ako asistent a pedagóg. Vo svojej tvorbe sa primárne venuje fotografickému médiu, a to najmä analógovej fotografii, o ktorej uvažuje prostredníctvom rôznych filozofických pojmov a z rôznych ekologických hľadísk.

**Erika Szőke (SK/HU) – Revitalizácia I.
a Revitalizácia II.**

Revitalizácia I., objekt, okenný rám, kov, sklo,
kyanotypia, 2022

Revitalizácia II., objekt, projekcia, fotografia, pôdotlač,
papier, sklo, kvások, diaprojektor, elektronické
komponenty, 2022

Autorkina účasť na podujatí pozostáva z objektu umiestneného v exteriéri záhrady a objektu/projekcie a fotografií inštalovaných v interiéri podkrovia tzv. záhradného domčeka. Diela sú doplnené o participatívny workshop pre divákov súvisiaci s témou autorkiných diel. Objekt s názvom Revitalizácia I., v ktorom si Szőke apropiovala pôvodný okenný rám z domčeka, je inštalovaný v exteriéri pri torzách skleníkov. Vyraďenému rámu vdýchla nový život, keď ho čiastočne nanovo zasklila. Sklá, na ktorých sú technikou kyanotypie zobrazené rastliny rastúce v Prügerovej záhrade, slúžia ako herbár. Na exteriérový objekt nadväzuje interiérová priestorová inštalácia s názvom Revitalizácia II., ktorá je tvorená súborom fotografií – pôdotlačí, zaznamenávajúcich vyhynuté druhy rastlín na našom území. Inštaláciu dopĺňa projekcia/objekt reflektujúci výskum v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. Pomocou energie generovanej zo samotného procesu kvasenia materských kvásokov je poháňaný starý diaprojektor. Ten taktiež premieta vybrané vyhynuté druhy rastlín. V rámci dopĺňujúceho workshopu si diváci budú môcť vyskúšať experimentálnu techniku, tzv. pôdotlač, s cieľom upriamiť pozornosť na využívanie ekologických a prírodných materiálov. Odtlačky budú vznikať pomocou pôdy zo záhrady a ich predlohami budú negatívy flóry, ktorá sa tu vyskytuje. Szőke celou svojou intervenciou pre DOM odkazuje na tému vyčerpatelnosti prírodných zdrojov a na ohrozené druhy rastlín v rámci územia Slovenska.

Erika Szőke (*1977) absolvovala Katedru výtvarnej tvorby a výchovy na UKF v Nitre. Je členkou združenia IN SITU. Pracuje na rozmedzí rôznych mediálnych a konceptuálnych prístupov, pričom často siaha po nezvyčajných, netradičných, experimentálnych postupoch, ktorými vytvára efemérne objekty a unikáty. Prostredníctvom svojich diel zachytáva rôzne stopy, odtlačky a „fosilie“ minulosti. Vykresľuje nimi akúsi poetiku prchavosti a pominuteľnosti, so snahou uchopiť vnímaný moment i reflexiu márnosti.

Marek Štuller (SK) – Nálada spotrebiteľov sa zlepšila
site-specific objekt, drevo, 2022

Štullerova tvorba vychádza z aktuálnych problémov a potrieb, pričom sa vyjadruje k súčasným spoločensko-politickým otázkam. Systematicky rozpracováva problematiku ekológie cez kritizovanie ľudských prístupov k environmentu. Autor primárne pracuje s recyklovanými materiálmi, drevom, polystyrénom a ready-madeom.

Pre podujatie DOM pripravil site specific dielo kritizujúce predstavu návratu do normálu po pandémie, v zmysle sociálneho aj konzumného štandardu, na ktoré sme si zvykli. Reflektuje však aj témy rezonujúce vo verejnom diskurze už dlhšie. Kritizuje našu neschopnosť a neochotu obmedziť spotrebu surovín. Najnovšie aj s ohľadom na prebiehajúcu vojnu na Ukrajine, pre ktorú plánujeme dovážať ďalšie dodávky nerastných surovín z iných krajín, namiesto snahy o zmenu nášho energetického mixu. V site specific diele umiestnenom medzi stromami v centre Prügerovej záhrady s názvom Nálada spotrebiteľov sa zlepšila Štuller materializuje hrozbu visiacu nad nami, ktorú sme si však zapríčinili my sami. Na tvorbu diela používa nazbierané vyschnuté drevo. Prírodný a tvarom organický materiál dáva do kontrastu k celkovej forme prezentovaného výsledného objektu v tvare kubusu ako narážku na „man made“ – artefakt vytvorený človekom. Názov diela je vyrezaný priamo do dreva, čím opäť naráža/spochybňuje prírodné a odkazuje na brand a spotrebnú kultúru.

Marek Štuller (*1991) je absolventom Ateliéru Socha v architektúre a vo virtuálnom priestore pod vedením prof. Mgr. art. Patrika Kovačovského na VŠVU v Bratislave. Venuje sa soche, objektu a inštalácii. Jeho tvorbu najlepšie vystihuje pätnásť téz pre umenie od francúzskeho filozofa a spisovateľa Alaina Badioua, ako sám uvádza. Okrem voľnej tvorby spoluorganizuje a spolurealizuje výstavné projekty The Monolith, Mladá Vajnorská a workshop VLNOBJEKT.